

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ ЯК ФОРМИ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В УКРАЇНІ

На важливість сільського туризму для забезпечення сталого розвитку вперше вказувалося в Повістці дня на ХХІ століття (Ріо-де-Жанейро, 1992 р.), де в пункті 14.25 зазначалося, що «для задоволення в майбутньому попиту на сировинні товари необхідною є інтенсифікація сільського господарства шляхом диверсифікації виробничих систем з метою досягнення максимальної ефективності при використанні місцевих ресурсів, при зведенні в той же час до мінімуму екологічних та економічних ризиків. Там, де неможлива інтенсифікація систем ведення сільського господарства, необхідно виявляти і розвивати інші можливості виробництва, використання ресурсів дикої природи, аквакультури і рибальства і таких несільськогосподарських видів діяльності, як наприклад, виробництво товарів легкої промисловості, переробка сільськогосподарської сировини, агробізнес, відпочинок та туризм та ін.» [1].

В подальшому, керуючись положеннями декларації «Повістки дня на ХХІ століття», три міжнародні організації Всесвітня рада подорожей та туризму, Рада Землі, а також Всесвітня туристична організація розробили план дій «Повістка дня на ХХІ століття для індустрії туризму та подорожей» (1996 р.) з метою покращання стану оточуючого середовища і забезпечення сталого розвитку туризму і міжнародних подорожей. У цьому документі вказується на те, що туризм, будучи наймасштабнішою галуззю промисловості в світі, має потенціал для забезпечення сталого розвитку общин та країн, де були розроблені пріоритетні напрямки діяльності для організацій та держав по розвитку туризму, в тому числі і планування стійкого розвитку туризму.

Згодом, у 2002 році питання сталого туризму більш детально були розглянуті в пункті 43 Йоханесбурзького плану виконання рішень, прийнятого на Всесвітній зустрічі на вищому рівні по сталому розвитку, де зазначалося, що «необхідно сприяти сталому розвитку туризму і зростанню потенціалу на благо сільського і міського населення»[2].

Разом із тим, варто звернути увагу на те, що Всесвітньою туристичною організацією у 2004 році було сформовано концепцію сталого розвитку туризму, відповідно до якої, норми і практику управління сталим розвитком туризму можна застосовувати до всіх видів туризму та до всіх типів напрямків, включаючи масовий туризм і різні інші туристичних сегментів. Принципи стійкості відносяться до охорони навколишнього середовища, економічним і соціально-культурним аспектам розвитку туризму і між цими трьома аспектами повинен бути встановлений відповідний баланс, щоб гарантувати довготривалу сталість туризму. Таким чином, сталий туризм повинен: 1) забезпечити оптимальне використання ресурсів навколишнього середовища, які складають ключовий елемент розвитку туризму, підтримуючи основні екологічні процеси і допомагаючи зберігати природну спадщину та біологічне різноманіття; 2) поважати своєрідні соціально-культурні особливості приймають співтовариств, зберігаючи властиву їм створене і сформоване культурну спадщину і традиційні звичаї, і вносити внесок у взаєморозуміння різних культур і терпимість до їх сприйняття; 3) забезпечувати життєздатність довгострокових економічних процесів, враховуючи їх вигоду для всіх зацікавлених кіл, які їх неупереджено поширюють, включаючи постійну зайнятість і можливості надходять доходів і соціальних послуг для приймаючих співтовариств і внесок у скорочення масштабів убогості.

Уже в 2012 році у підсумковому документі конференції ООН зі сталого розвитку (Ріо + 20) «Майбутнє, якого ми хочемо», було виокремлено окремий підрозділ «Сталий туризм», де

зазначалося, що детально спланована і керована діяльність в сфері туризму може вносити значний вклад в рамках всіх трьох компонентів сталого розвитку, тісно пов'язана з іншими секторами і може забезпечити створення достойних робочих місць і відкривати можливості в області торгівлі. А також наголошувалося на необхідності надавати більш масштабну підтримку заходам в області сталого туризму і відповідним заходам по створенню необхідного потенціалу в країнах, що розвиваються з метою сприяти забезпеченню сталого розвитку»[3].

Враховуючи динамічність суспільних відносин нині потрібно вести мову не лише про розвиток сільського туризму, але необхідним видається пропонувати розроблення національної програми сталого розвитку сільського туризму, як складової стратегії сталого розвитку сільських територій. Таким чином, доцільно розробити та прийняти Закон України «Про сталий розвиток сільського туризму», в якому необхідно передбачити поняття сільського туризму, принципи сталого розвитку сільського туризму, його основні напрямки, суб'єктів надання таких послуг та інші особливості в цій сфері. Адже забезпечення розвитку сільського туризму має надзвичайно важливе значення в аспекті розвитку сільських територій через створення додаткових робочих місць, розширення об'єктів соціальної інфраструктури, відновлення ремесел, звичаїв і культурної самобутності місцевих жителів та охорони і збереження навколишнього природного середовища.

Література:

1. План дій щодо сталого розвитку «Agenda 21» // Електронний ресурс. - http://www.un.org/esa/dsd/agenda21/res_agenda21_01.shtml

2. Йоханнесбургская декларация по устойчивому развитию // Електронний ресурс. - http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/decl_wssd.shtml

3. Резолюция Генеральной ассамблеи ООН «Будущее, которого мы хотим»// Електронний ресурс. - <http://www.un.org/ru/sustainablefuture/>

Лушпаєв С.О.

Національний університет

“Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”, аспірант

ПРО ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Для дослідження державно-правового регулювання продовольчої безпеки України, необхідно з'ясувати, як визначають цю правову категорію науковці в сфері аграрного права. Проблема правового регулювання відносин у сфері продовольчої безпеки нашої держави віднайшла свій відбиток у працях вчених-юристів: В.З. Янчука [1, с. 190], О.О. Погрібного [2, с. 149], В.П. Жушмана [7, с. 20], Г.Ю. Бистрова і М.І. Козиря [5, с. 115], В.І. Курило [8, с. 77-80], М.В. Гребенюка [6, с. 92-98], А.Ю. Тригуба [9, с. 85-119], Т.В. Курман [3, с. 62-77], О.В. Гафурової [4, с. 158-159].

Наведене окреслює актуальність дослідження категорії “державно-правового регулювання продовольчої безпеки України”, сутність якої до цього часу не розкрито.

Ступінь теоретичної розробки проблеми характеризується тим, що в аграрно-правовій літературі бракує комплексного аналізу поняття державно-правового регулювання продовольчої безпеки України. Вчені-юристи досліджували поняття державно-правового регулювання сільського господарства України, зокрема В.З. Янчук, О.В. Гафурова, Т.В. Курман. М.В. Гребенюк зосередив свою увагу на визначенні поняття державно-правового регулювання забезпечення продовольчої безпеки України.

Для того, щоб з'ясувати зміст поняття державно-правового регулювання продовольчої безпеки України, звернем увагу на погляди науковців в цій сфері. Так, В.П. Жушман визначає державне регулювання сільського господарства як економічний вплив держави на виробництво, перероблення і реалізацію сільськогосподарської продукції, сировини і